

ÁRA 20 KORONA

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI., Ó-utca 10. sz.
Telefonszámok: 42—49, 198—04.

**MEGJELENIK
MINDEN
VASÁRNAP**

Előfizetési árak: Egész évre 720 K.
Félévre 380 K. Negyedévre 200 K.
Egyes szám ára — — 20 korona.

Budapest, 1923.

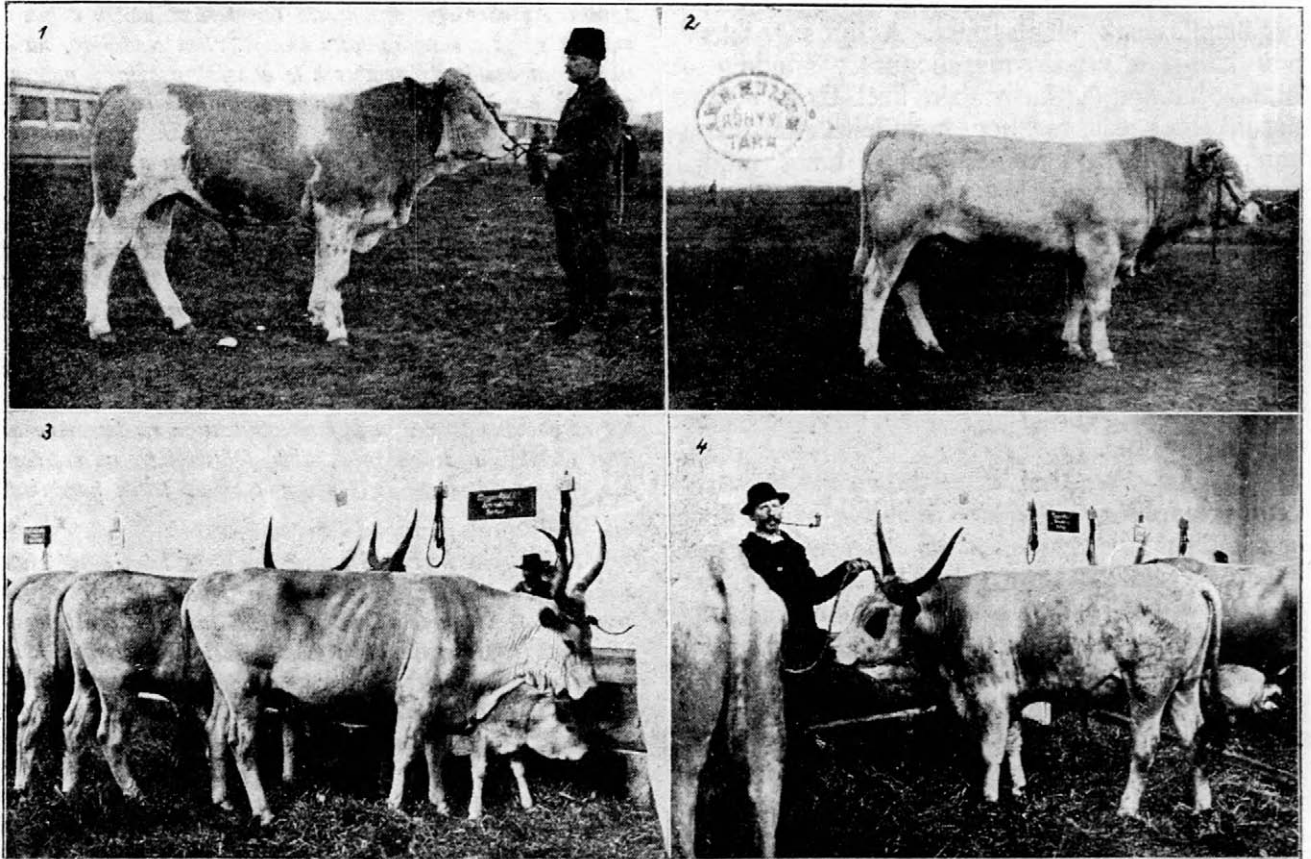
IV. évfolyam, 12. szám.

Vasárnap, március 25.

Föld, jog, pénz.

(—y.) Hogyan vásároljon földet az, akinek pénze nincs? Ez a mai idők egyik legnagyobb problémája. A törvény megadja a lehetőséget arra, hogy a földműves munkás földet szerezhesen. Igen ám, de ugyancsak a törvény értel-

mében azt, akitől elveszik a földet, kárpótolni kell a teljes vételárral. Honnan vegye azonban a föld vételárát a szegény ember, különösen a mai viszonyok között, amikor egy hold szántó ára 200 ezer koronánál kezdődik! Elmondhatja a szegény ember Csokonaival, hogy «vo na kivel, de nincs mivel». Mi volna most már a módja annak,

Képek a tenyészállatvásárról.

1. «Heves» másféléves szimmentáli bika; nagy díjat nyert, megvették 1,200.000 koronáért. (Festetich gróf toponári uradalma.) —
2. «Gönczöl» kétéves, szimmentáli bika; első díjat nyert, megvették 1,000.000 koronáért. (Gaál József pamuki uradalom.) — 3. «Sinór»
hétéves magyarfajta tehén; első díjat nyert. (Magyar Föld r.-t. sarkadi uradalma.) — 4. «Pogány» kétéves magyarfajta bika; első
díjat nyert. (Szatmári püspökség pusztahidvégi gazdasága.)

hogy a tulajdonjog káposztája is megmaradjon (a tulajdonos teljes kártérítésével) és a földet igénylő kecske is jóllakjék? Ezen törik a fejüket a közgazdászok négy országban.

Az utódállamoknak könnyű. Azok elveszik a magyaroktól a földet erőhatalommal, kiosztogatják a fajtabeliek között s aztán fizet a kecskeméti öreg harang. De nekünk nincsenek zsákmányföldjeink, a fosztogatás módszeréhez pedig a magunk birtokosaival szemben végül sem nyulhatunk. Jogállam vagyunk, itt bizony a megváltott földrészt fizetni kell. Fizetni, de hogyan?

Egyelőre kényszerbérletekkel igyekeztünk elodázní ezt a nehéz kérdést. A birtokost ugyanis a törvény módosított szövege alapján arra lehet kötelezni, hogy birtokának megváltható részén kisbérleteket alakítson. Sok ilyen kisbérlet alakult már, de nem megfelelő eredménnyel. Az ilyen bizonytalan időre birt parcellát mostohájának tekintette a kisbérlet. Sok kispolgár nem is annyira a föld haszna után vágyik, inkább az a tudat kell neki, hogy a maga földjébe eresztheti ekéjét. Hanem ennek a tudatnak megszerzése pénzbe kerül — ami nincs.

Másik gyakran alkalmazott megoldás a vételár megállapításának elhalasztása. A bíróság kilenc évre kitolja a vételár megállapítását s addig a földhöz juttatott évi haszonbért fizet. Ez az eljárás már inkább bevált, csak hogy nem lehet általánossá tenni, mert az a birtokos, akinek nincs módja várni, rögtön készfizetést követelhet.

Legjobb megoldás a járadékirtok. A járadékos egyforma évi összegekben megállapított járadékot fizet s jogában van a földet a járadék meghatározott sokszorosáért megváltani. Ilyen járadékterkeket fog most alakítani a Földbirtokrendező Bíróság az állam tulajdonába ment vagyonváltáság földekből, amelyek területe több mint 300 ezer katasztrális hold.

A váltáságföldekből azonban nem futja valamennyi igénylőnek, így azokra nézve, akiket nem váltáságföldekből elégítenek ki, más megoldásról kell gondoskodni. Ez a megoldás a búzaváltás kölcsön volna. A föld árát búzáértékben állapítják meg s a parcella vásárló készpénzben a vételárnak csak bizonyos részét fizeti ki. A vételár fennmaradó részét mindenkor búzáértékben kell megfizetni, hosszú időre elosztott évi részletekben, amelyekben a kamat és a tőketörlesztés is befoglaltatik. Erről az adósságáról a parcella vásárló búzáértékre szóló záloglevelet ad a pénzügyintézetnek, s a pénzügyintézet kifizeti a régi birtokost. De hogy kellő pénzre tehessen szert, a búzázáloglevelet forgalomba bocsátja. A záloglevél-tulajdonosoknak azután a pénzügyintézet fizeti az évi kamatot abból, amit hozzá a parcellavásárló

beszolgált. Ennek a tervnek a sikerét az dönti el, hogy hajlandók lesznek-e a tőkések az ilyen búzázáloglevelek megvásárlására.

Ugy halljuk, a kísérlet megindul s az altruista pénzügyintézeteket búzázáloglevelek kibocsátására fogják feljogosítani. Ezzel, ha nem is oldják meg egészen a földreform pénzügyi részét, de legalább esetenként eredményeket érhetnek el. Mindenkit megnyugtató, általános és gyors eredményt azonban ebben a kis és szegény országban nem remélhetünk.

Valamikor, ha volt is föld meg pénz, hiányzott a mai jog. Most, ha van is jog és föld, hiányzik a pénz. És mire a pénz megint könnyebben kapható lesz, arra az időre talán már a kiosztható föld fogy el. Sokan vagyunk a kis asztalhoz. Csak oda fogunk kilyukadni, hogy vissza kell szerezniünk a tőlünk elvett több, mint harminc millió holdnyi mezőgazdasági területet. Akkor aztán csinálhatnánk birtokreformot nemzeti alapon.

Budapest, március 24.

A szövetségeseik. A magyar korona megint romlik. *Úgy mondják, hogy Prágában és Belgrádban támadták pénzünket. Az ellenséges spekuláció tervszerűen piacra dobta a magyar pénzt s ezzel rontotta értékét. Nem csodáljuk, ha a cseh és jugoszláv üzletemberek le akarják nyomni a magyar koronát, hogy annál olcsóbban vásárolhassák meg jószágainkat. Csak azon csodálkozunk, hogy akadnak közöttünk élő «magyarok», akik ebben a koronarontásban a külső ellenség szövetségesei. Az országrontó újságok, mint Az Est, Népszava és Világ nagy betűkkel írják homlokukra, mennyire esett a korona. Kibábil a káröröm belőlük, hogy megint esett a pénzünk. Persze, ha a pénz esése nyomán megint emelkednek az árak, Belgrád és Prága szövetségesei újra csak a gazdákat okolják majd a drágaságért. Pedig, ha valakit vádolni lehet az ország romlásáért, csak azokat lehet vádolni a drágaságért, akik fölosztották az ezeréves Magyarországot s egy életképtelen csonkká tették hazánkat.*

*

Micsoda karaván...? *Nem is lehet más, csak oláhcgány! Ilyenformán mondja a költő, de mi mégse nevezzük őket annak. Csupán rámutatunk arra a beteges helyzetre, mely a politikában most a szélsőséges elemek közt tapasztalható. Komáromban a szociáldemokraták és liberálisok jelölik a puccsista Beniczky Ödönt, aki megboldogult királyunk 1000 tanácsadói közé tartozott. A jólékű király mit szólna, ha ma élne s látná, hogy hízelgői a vörösökkel és októbrista forradalmárokkal ölelkeznek?! Komáromba Rassai radikális, Farkas szocialista, Grieger kereszténypárti és Huszár Elemér konzervatív nagybirtokos kísérték le. Hát ez bizony nagyon vegyes társaság. S úgy halljuk, hogy Rassai méltóságos úr a proletáröklöket hívta föl munkára. Rassai tehát megint egy álarcot vetett le; mert a komám után is álarcot vetett le. Ugyan mikor jön már az igazi arca?! S Beniczky a proletáröklök emelkedésekor nem gon-*

Kisgazdák díjazott állatai a tenyészállatvásáron.

Balról jobbra: «Dáma» másfél éves üsző, évi tejhozama 3020 liter, első és Hangya-díjat nyert. Streicher József kisdorogi kisgazda tenyésztete. — «Lencsi» négy éves tehén borjával, évi tejhozama 3442 liter, első díjat nyert. Bea Mihály kisdorogi kisgazda tenyésztete. — «Jancsi» egy éves bika, második és Hangya-díjat nyert. Korita Mihály püspökhatvani tenyésztete.

*dolt-e arra, hogy a meghaldogult királyt ugyanezek a pro-
letáröklök üldözték el 1918-ban, amelyek most érte emelked-
tek levegőbe? Ha erre gondol, akkor biztosan eszébe jut,
hogy őt nem azért pártolják, mert legüimista, hanem azért,
mert rendbontó tud lenni.*

MI HIR (A POLITIKÁBAN?)

Bethlen István gróf miniszterelnök a nemzetgyűlésen
a közszolgálati alkalmazottak

ügyében elhangzott interpellációkra adott válaszában kijelentette, hogy az általános drágulás szükségessé tette a közalkalmazottak fizetésének az emelését. A rendkívüli drágasági segélyt a különböző fizetési osztályokba sorolt köztisztviselőknél bizonyos skála szerint 33—66 százalékkal emelte fel a kormány. Ugyanezkor felemelte a különóra díjazását 100 százalékkal és a lakbért is. A természetbeni ellátást és a családi pótlékot bizonyos kategóriákra nézve megszüntették. A minisztertanács elhatározta

a tisztviselői létszám húsz százalékos csökkentését.

Június 1-én közlik minden elbocsátandóval, hogy október 1-én helyük megüresedik és kénytelenek az állami szolgálatból távozni. A szakminiszterek gondoskodnak az állás nélkül maradt tisztviselők elhelyezéséről.

A községi jegyzőknek járó rendkívüli segélyeket a belügyminiszter a pénzügyminiszterrel egyetértéssel fogja megállapítani. Az egyéb községi és városi alkalmazottak felé emelt összegű rendkívüli segélyének ügyét külön rendelettel szabályozzák.

A nemzetgyűlésen szóváltették

a katonai nyugdíjasok

nyomorát. Belitska Sándor honvédelmi miniszter megnyugtatta a Házát, hogy a kormány ezeknek a szegény embereknek a sorsát szívén viseli. A törvényhozás külön novella alapján rendezzi a katonai nyugdíjasok ügyét. Mindenkinél el kell ismerni — mondotta a miniszter — hogy a mai állapot és a másfél évvel ezelőtti helyzet között lényeges javulás állott be.

Az erdészeti javaslatok során a nemzetgyűlés letárgyalta az Országos Erdői Alapról szóló javaslatot, amely egységsítíti az országos erdészeti célok előmozdítására szolgáló alapokat. Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter a javaslat tárgyalásával kapcsolatban rámutatott, hogy az állami erdők költségvetése a múlt esztendőben 45 millió korona jövedelemmel zárult és a szükségesnek mutatkozó nagy beruházások ellenére is örvendetes javulást mutat. A Ház megszavazta még az erdőbirtokhitelről szóló javaslatot is és ezzel befejezte az erdészeti javaslatok tárgyalását.

Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter egy interpelláló képviselő kérdésére azt válaszolta, hogy

a földreform-novella

előkészítése meglehetősen előrehaladt, de igen sok érdekelt-ség kíván a tervezethez hozzászólni és ezért még nem tudta a javaslatot a nemzetgyűlésen betérjeszteni.

Új választás.

Lers Vilmos báró halálával birtokos nélkül maradt Baja város mandátuma. Az új választáson Walkó Lajos kereskedelmi miniszter a Keresztény Kisgazda-, Földműves- és Polgári Párt hivatalos jelöltje. A miniszter nagy tetszéssel fogadott programbeszédjében gazdasági kérdésekkel foglalkozott és a többi között hangsúlyozta, hogy a kézműiparnak igen fontos a szerepe, mert a nagyipar kiegészítője.

A jobbágyság felszabadítását sokan azzal igyekeztek késleltetni, persze önzésből, hogy a parasztság szellemileg még nem ért meg arra, hogy ura legyen saját sorsának. Széchenyi István azonban leintette őket, így írván: «Jta elég érett az országnak szinte minden terhéf századok óta viselni, akkor minden kétségen kívül elég érett már a polgári életre is. Jta pedig valóban nem lenne erre eléggé kifejlődve, amit soha el nem hiszek, akkor minden szegény azokra háramlanék, akik bűnös önfeledésben vagy ravasz számításból nem engedték a nép értelmét kiművelni, vagy ezt nem segítették elő.

Mindenekelőtt az értelmiséget kell fágítani s a nemzetiségét, a magyar meggyőződést kell terjeszteni! Nagyot, dicsőt és halhatatlant csak azután vihetünk végbe».

+MEZŐGAZDASÁG+

A búza trágyázása. *Irta: Surányi János.*

II.

A gyakorlat azt tartja, hogy ha 100 kg. szuperfoszfátot alkalmazunk, akkor 50 kg. termésfokozódás a búzánál már kifizeti a műtrágyázás költségeit. A háború előtt ugyanis egy métermázsza 18%-os szuperfoszfát a szállítási és kiszórási költségekkel együtt kereken 9 koronába került. Nagyon ritka esetben fordul elő azonban az, hogy 100 kg. szuperfoszfát a termést csak 50 kg.-mal fokozza; 100 és 200 kg.-os termésfokozódás a szemben éppen nem tartozik a ritkaságok közé, emellett a műtrágyázás javára kell írni azt a termés-többletet is, ami a szalmában áll elő és az utóhatást is, amelynek következményeképpen nemcsak a trágyázott búza, hanem az azt követő növény termésében is fokozódás mutatkozik. Gyakran előfordul az, különösen ha nagyobb mennyiségű műtrágyát alkalmazunk, hogy ennek hatása nemcsak a búzát követő első, hanem még a második terményen is meglátszik. A megelőző cikkben felhozott példák szerint is a kisebb nagyobb mértékben alkalmazott szuperfoszfát szintén nagyon jövedelmező hatást váltott ki nem, csak a trágyázott búza szem- és szalmatermés többletével-hanem utóhatásával is.

Ami a műtrágyázás jövedelmezőségét illeti, ha alaposan megfontoljuk a dolgot, a változott viszonyok ellenére sem állunk e tekintetben más helyzettel szemben most, mint a háború előtt. Igaz, hogy a szuperfoszfát ára, papirkoronákban számítva, óriási módon felszokott a háború-előtti árhoz képest, azonban a búza és a szuperfoszfát árának viszonya ugyanaz maradt. S éppen ez ebben a tekintetben a lényeges szempont. Ma ugyanis a 18%-os szuperfoszfát zsákkal, szállítási költséggel, forgalmi adóval együtt mintegy 5200 koronába kerül a gazdának, tehát szintén körülbelül egy métermázsza búza értékének felébe. Ha azt az esetet tételezzük is fel, hogy aratás után a búza ára alászáll, ez csakis a javult közzgazdasági viszonyoknak, a pénzérték növekedésének következménye lehet s így a gazdának a szuperfoszfát alkalmazása ekkor sem lehet végeredményben kevésbé jövedelmező, mert ebben az esetben a kisebb bevételi összeg értéke és vásárló ereje viszont nagyobb lesz. Eddig a szuperfoszfát és búza árának viszonya meglehetősen állandó volt és nincs semmi okunk feltételezni azt, hogy ez a jövőben nem így lesz.

Már a megelőző cikkben megemlékeztünk arról, hogy a szuperfoszfátot nemcsak vetés előtt kiszórva lehet alkalmazni, hanem a vetéssel egyidejűen a sorokba is lehet adni. Sajnos, a műtrágyázásnak ezzel, a kalászosok trágyázásában újabb és hatalmas lépést jelentő módjával nem sok gazdának él még, pedig ennek éppen a mai viszonyok között volna különös jelentősége, mert a műtrágyázás alkalmazásában azokat is nagyobb bátorságra serkenthetné, akik a mai magas árak miatt nem mernek ebbe a befektetésbe belevágni. A sortrágyázásnak legnagyobb előnye ugyanis az, amit számos kísérlet és gyakorlati tapasztalat bizonyít, hogy a rendszeren szórva adott műtrágyamennyiségnek igen gyakran már a fele vagy kétharmada is elégséges ahhoz, hogy sorba adva hasonló hatást fejtsen ki. Ezen előny mellett, ami nagyon jelentékeny mennyiségű műtrágya és költség megtakarítását jelenti, számba kell venni még azt a körülményt is, hogy a sorbaadott műtrágya hatása biztosabb, mint azé, amelyet szórva alkalmaznak. A sortrágyázáshoz azonban különleges és meglehetősen drága vetőgépek kellenek, amelyek a háború alatt egészen kifogytak, de amelyeknek gyártását és forgalombahozatalt gépgyáraink ismét megkezdték. Ilyen gépek beszerzése az első pillanatra túlságosan nagy befektetésnek tűnhetik fel a gazda előtt, azonban ha számba vesszük azokat az igen jelentős mértékű megtakarításokat, amelyeket a műtrágyák alkalmazásában az állandó, rendszeres sortrágyázással el lehet érni, az ilyen gépek beszerzését nagyon is jövedelmező befektetésnek lehet mondani.

A mellékelt kép két oly búzatáblát tüntet fel, amelynek egyike semmiféle, másika ellenben erős foszfor-sav-trágyázásban részesült: kat. holdankint 250 kg. szuperfoszfátot kapott, amelynek fele sorba adatott. Ha tudjuk, hogy a szuperfoszfátból, azt sorba adva, nem szükséges a teljes mennyiséget alkalmaznunk, akkor ezt rendkívül erős trágyázásnak minősíthetjük, aminővel a gyakorlatban nagyon ritkán, csak kísérletképpen találkozhatunk. A jelen esetben azonban ez az erős műtrágyázás bevált, mert a 400 kg. szuperfoszfát 613 kg. szemterméstöbbletet hozott létre, vagyis még e rendkívüli nagymennyiségű szuperfoszfát alkalmazása is nagyon jövedelmező volt.

A XXXII. tenyészállatvásár és gépkiállítás.

Valósággal hősi az a küzdelem, amelyet a trianoni határok által elszakított állattenyésztési gócpontok híján a csonkaország-beli mezőgazdaság folytat. Nem a miénk a híres bihari sertés-nevelővidék, a címeres erdélyi marhák, a világszerte becsült felvidéki merinójuhok hazája s ilyen körülmények között valóban nem lehet csodálni, hogy a március hó 19-én megnyitott XXXII. tenyészállatvásár *sanyarú, szomorú képet nyújt*. Az életösztön erejével felfelé törő magyar állattenyésztés mennyiségben ugyan igen komoly eredményeket mutat fel ezúttal is, lehetetlen azonban meg nem állapítani, hogy az egyes tenyészfajták lényegesen korlátozott minőségbeni anyagot hoztak a piacra. Összesen 507 *szarvasmarha*, 920 *sertés*, 670 *juh* és 192 *baromfi* került kiállításra.

A tenyészállatvásárra felhajtott anyagot a *Jeszzenszky Pál* vezetésével működő nyolc bírálóbizottság bírálta meg. A bírálat eredménye a következő:

A szimmentáli szarvasmarha-csoportból díjat nyertek a következő tenyésztetek: a bikák közül nagy díjat Festetich Vilmos gróf, első díjat ifj. Paizs Gyula, Festetich Vilmos gróf, Gál József. A bikaborjúk közül: első díjat ifj. Paizs Gyula, Gál József.

A szimmentáli és berni csoportból: első üsződíjat Paizs Gyula, tejelési díjat Bárány Imre.

A pirostarka hazai tájfajta-csoportból: első bikadíjat Ujnépi Elek Ernő, bikaborjúkért első díjat Hertelendy Sándor, első tehéndíjat a Tornyoslóbi bérgazdaság, első üsződíjat Streicher József. **Lapályfajta szarvasmarhák csoportjából:** első bikadíjat Ujnépi Elek Ernő, első tehéndíjat Esterházy Pál herceg, első üsződíjat és tejelési díjat ugyancsak Esterházy Pál herceg tenyészete kapta.

Borzderes szarvasmarhák csoportjából: első díjat ifj. Esterházy László gróf, első üsződíjat a Tápiógyörgyei uradalom.

Magyarfajta szarvasmarhák csoportjából: első bikadíjat a szatmári püspökség, első tehéndíjat a Magyar Föld Részevnytársaság, első üsződíjat Esterházy Pál herceg tenyészetei kapták.

Mangalicasertések csoportjából: nagy díjat Csobai József; első kandíjat: kegyes tanítórend, szatmári püspökség, Wenckheim Sándor gróf, Andrassy Géza gróf, Széchenyi Antal grófné tenyészetei kapták. Első kocadíjat a Magyar Föld Részevnytársaság.

Az angol hűsertések csoportjából: első kandíjat Jeszenszky Andor báró, első kocadíjat Deutsch Gyula örököségi gazdaságai kapták.

A juhok közül (a posztó- és szövetygapjas juhok csoportjából): első díjat Hunyady Károly gróf; a hazai fésűsjuhok csoportjából nagy díjat Gábor József, első kosdíjat Wenckheim Dénes gróf és egri főkapitány; első anyadíjat a Csabacsüdi uradalom; a francia irányú fésűsjuhok csoportjából: első kosdíjat Széchenyi Antal grófné és Károlyi László gróf tenyészetei kapták.

A hűsmerino és angol hűsjuhok csoportjából: első kosdíjat Magyar Östermelő Részevnytársaság, Weisz Manfréd Derékegyháza, Elek Ferenc és Elek István dr., első anyadíjat ugyancsak Magyar Östermelő Részevnytársaság, Weisz Manfréd Derékegyháza, Elek Ferenc és Elek István dr. tenyészetei kapták.

A magyar állami ménésbirtokokot, minthogy a versenyben nem vettek részt, szép tenyészetükre való tekintettel *díszoklevéllel tüntették ki*. Számos tenyészet nyert ezeken kívül második és harmadik díjat, valamint elismerő oklevelet.

Kedves tartaléka az évről-évre szokásos tenyészállatvásárnak a *Hangya-Központ áldozatkész megjelenése*, amelynek során a kiváló teljesítményeket elért kiszagdákát a kiváló szöveteket egész hatalmas Hangya-könyvtárral jutalmaz. Ezidén kivált a svábajki községek tettek ki magukért s általában is elismerést érdemelnek *Kisdorog, Orosháza, Nagykőrös, Murga, Püspökhatvan*. Hangyakönyvtárakat érdemeltek ki: *Patonyai Lajos* (Nagykőrös), idősebb

A műtrágya termésfokozó hatása. (Sátorközi bérgazdaság Dorogon.)

Trágyázatlan föld holdanként 493 kg. búzatermással. — Műtrágyázott föld holdanként 250 kg. superfoszfáttal és 40 kg. csilisaléttrommal, termés holdanként 1234 kg. (A Hungária Műtrágyagyár R.-T. felvétele.)

Korita Mihály (Püspökhatvan), Jankó József (Szentetornya), Streicher József (Kisdorogi) és Werner János (Murga).

Az idén jelentek meg a vásáron újra a *baromfitenyésztők* is. Meglepő a tenyészet különösen *Orpington-sárga, erdélyi kopasznyakú, fehér magyar, Plymouth-tarka, Langshan-fekete, Minorka-fekete tyúkokban*. A *pulykák* és *gyöngytyúkok* mellett feltűnnek Bagdy Sándor (Büdszentmihály) és várbogyai Bogyay Elemér (Sárospatak) *gyönyörű emdeni lúdjai*, Károlyi Imre gróf érdi baromfigazdaságának és Bogyayéknak *pekingi kacskáit*, úgyszintén Károlyi Imre *fekete Haám-kacsáit*.

A vásár élénksége úgyszólván felülmúlja az előbbi esztendő viszonyait. Az átlagos ár a *szimmentáli bikáknál* 700.000 korona, de az egyik bikát 1 millió 150 ezer koronáért adták el. A *kosok* és *kanok* átlagos ára 100.000 korona, különösen szép példányok 150.000 koronás árat értek el. A legdrágább *emdeni gundrt* 50.000 koronáért vették meg, míg egy szép *Plymouth-kakasért* 15.000 koronát is fizettek.

A vásárt megtekintette Horthy Miklós kormányzó, József és Frigyes királyi hercegek, nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter és nagyon sokan a gazdatársadalom nagyjai közül. Öröndetes tény, hogy a vidékről igen sok *kisgazda* utazott fel a vásár megtekintésére.

Vetőmagvak vásárlása nagy óvatosságot igényel. Megbízhatatlan egyénekétől vetőmagot ne vásároljunk — bármily olcsón kínálják is. A fajtaazonosság és a csirázóképesség a mag külsejéből meg nem ítéhető, ezért az eladó biztosságtáka itt nagyon fontos. Silány és elfajzott kerti magvak vásárlása nagyon megbosszulja magát!

Az őszi vetések tavaszi ápolása. Az őszi vetéseket csak akkor szabad hengerezni, ha azok «felfagytak». Még ezen esetben is a hengerezést pár hét múlva fogasolás kövesse. Minden egyéb esetben a hengerezéssel csak kárt okozunk, mert a lehengerezett talaj hamarabb kiszárad, hidegebb, tevéketlenebb lesz, benne a bokrosodás kisebbmértvű, a melegebb idő beálltával a búza hamar szárra megy, ritka marad, bő tenyészterületet adva a gyomoknak. Jobb talajon termelt rozsnál, minthogy ez hamar bokrosodásnak indul, a fogasolás kevésbé fontos, de a búzánál ezt semmi körülmények közt se mellőzzük. A fogasolást megszünteti a tél folyamán megülepedett talajból a nedvesség kiszállását, tehát a megfogasolt talaj kiszáradása lassabb: nedvesség marad benne a növények számára, melyet ezek majd a nyári száraz hónapok alatt nem lesznek kénytelenek nélkülözni. A megfogasolt talaj jobban is felmelegszik, mert a laza felső rétegen át a nap melege és a levegő jobban behatolhat, mint a kemény földkérgen. Végre igen jó szolgálatot végez a fogas a gyomirtás terén is. A kikelt vagy kelőfélben levő gyomokat a fogas kitépi. Az acat és tarack kivételével így elpusztulnak a legkorábbi gyomok a később kibúvókön meg már győzedelmeskedik a bokrosodó gabona. A fogasolást legjobb április közepe táján végezni, mikor a gyomok már keiőben vannak. Természetesen ezen talajmunka is csak akkor végezhető, ha a talaj felszine elég száraz, mert különben a fogas besározza a búzát és kemény hantokat alkot az esetleg összetúrt földből. Ha jól választottuk meg a fogasolás idejét és a vetett sorok irányában fogasolunk, akkor nem kell félnünk attól, hogy a búzában kárt teszünk. Ha véletlenül a fogas 1–2 búzatövet kitep vagy eltemet, az ne okozzon aggodalmat: pár nap múltán az eltemetett palánták újra előtörnek magukat és a kitepettek pótlására a megmaradtak annál vigabban fejlődnek és bokrosodnak. Határozottan vétek tehát a fel nem fagyott vetések hengerezése és a fogasolás mellőzése!

Rossz a mult évi tengeri csiraképesége. Illetékes szakkörök figyelmeztetik a gazdákat arra, hogy ezidén a tengerivetőmag megválasztásánál a csiraképeségre annál is inkább gondoljanak, mert valószínűleg a legtöbb tengeri szemben nem fejlődött ki elegendően a csira. A nyári szárazság és a tartós őszi esőzések miatt a korai tengerik is csak októberben értek be, a késői (lófogú) tengeriféléket pedig a tél beköszöntével teljesen kellett letörni. A féleretlen letört csövek már a nedves téli időjárás alatt nem száradhattak ki tökéletesen, miért is a mag megfűlledt, a csutka korhadásnak és penészesedésnek indult.

Mikor fogjuk be a csikót? A csikó befogásával legtöbb gazda azért siet, mert szeretné, ha a drága takarmányon tartott állat érte már bizonyos munkával megfizetne. Azt lehet tagadni, hogy a könnyű munkának serkentő hatása van az izmok, inak, szív, tüdő fejlődésére, a csontozat szilárdulására és ez annál inkább hatásos, minél fiatalabb a szervezet. De a túlkorai befogásnak mindazáltal igen jelentékeny hátrányai is vannak. A gyenge csikótól követelt nehéz munka megakasztja a fejlődést. Ezért a korán befogott csikók «csikóformáikat» (túlnoottság, sekély, keskeny törzs, vékony nyak és hosszú lábak) egész életükre megtartják, miáltal értékük jelentékenyen csökken. A korán befogott csikó szervezetét rendszerint oly munka terheli, melyre még az egyes szervek ellenállóképesége, szívóssága nem megfelelő. Innen van az, hogy a még kellő szilárdágú csontokhoz holttestek, gyűrűtetemek, kaptatetemek lépnek fel, az inak gyulladása folytán rökanttá (strupiert) lesz a láb. Így végleg «letörök» már csikókorában a jószág, mihez esetleg még szivtágulás, fulladozás stb. is csatlakozhatik. A megfontoltan cselekvő gazdák a hidegvérű csikókat 2. életév, a melegvérűeket 3. életév eltelte előtt semmi esetre se fogják igába és különösen ügyelnek arra, hogy az ezután reájuk rótt munka se legyen megerőltető. Teljes munkaképeségüknek, azaz erős munkára is használhatónak úgy a melegvérű, mint a hidegvérű lovat csak 5. életévének elteltével, azaz szervezetük fejlődésének, megszilárdulásának befejeztével tekintik.

TANÁCSADÓ

Kérdés. Vadászlap hol rendelhető meg, mikor jelenik meg, mi az előfizetési ára? (Boihói Ifjúsági Egyesület.) — **Felelet.** A régi «Vadászlap» megszűnt, illetve beleolvadt a «Nimród» c. vadászlapba, melynek kiadóhivatala most Budapest, IV., Egyetem-utca 4. sz. alatt van. Megjelenik minden hónap 1-én és 15-én. Előfizetési ára negyedévenként 300 K.

Kérdés. Van-e olyan könyv, amely az állatok megbetegedéseknél az első szükséges tennivalókra nézve felvilágosítást nyújt. (M. L. Majinka.) — **Felelet.** Az állatok megbetegedésekor a sürgősen szükséges tennivalókat népszerűen tárgyalja Lukács Aladárnak az «Első segély» c. munkája. Ára 230 K. Megrendelhető a Pátria r.-t. gazd. szakkönyvkereskedésében (Bpest, IX., Üllői-út 25.).

Kérdés. Tizenhatévszázad vagyok. Hol és milyen iskolát kell végeznem, hogy katonatiszt lehessék? (Egy előfizető.) — **Felelet.** Jelenleg egyetlen tisztképző iskolánk van, a Ludovika Akadémia, ahová csak olyan egyéneket vesznek fel, akik egyéb feltételek mellett a középiskola (gimnázium, reáliskola) nyolc osztályát sikeresen elvégezték.

Kérdés. A mult évben sajátcélna termelt dohányomból még van. Fogyaszthatom-e még újabb engedélyezés nélkül? (K. D.) — **Felelet.** A sajátcélna dohánytermelők a kezeik közt levő engedélyokmány alapján dohánytermésüket 1923. szeptember 1-ig háborítatlanul fogyaszthatják.

Kérdés. Lehet-e katolikus kör vezetésével kommunistaérzelmű egyént megbíznai? (Hatvan.) — **Felelet.** Kommunistaérzelmű ember semmiféle egyesülés vezetésével meg nem bízható, sőt tag sem lehet sehoh.

Kérdés. Milyen könyvből lehetne megtanulni, hogy törvénykezési és más ügyes-bajos dologban mit tegyek? (M. L. Majinka.) — **Felelet.** Olyan könyv, amelyben jogot nem tanult ember minden ügyében felvilágosítást nyerhet, nincs. A jog ismeretét tanulni és alkalmazását elsajátítani kell, ezért vannak az ügyvédek, bírák. A kereskedőnek hasznos ismernie a kereskedelmi törvényt és az idevonatkozó rendeleteket és a foglalkozása körében kialakult joggyakorlatot. Az állattenyésztéssel foglalkozó ember is helyesen cselekszik, ha áttanulmányozza például az állatszavatosságról szóló törvényt. Azonban az a leghelyesebb, hogy ha valaki jogi dolgokban felvilágosításra szorul, ügyvédhez fordul, aki az egész joganyagot és annak legújabb alkalmazásait is ismeri.

Üzenet a könyvrendelőknek. Fend: Szőlészet 398 K, A jó pincegazda 398 K, Cukoriparagotnyésztés 180 K, Méhészet 398 K, Kukoricatermelés 650 K, Köleskaszatér. 180 K. A könyvek árában a postaköltség is be van számítva. Árváltozást fenntartjuk magunknak.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Gazdatársadalmi hírek.

A dohánytermelő gazdák gyűlése.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület dohánytermelési szakosztálya az elmúlt héten Somssich László gróf elnöklete alatt ülést tartott. Fabriczius Endre előadó ismertette az 1922-iki dohánybevéltés eredményét. A mult évi dohánytermés gyenge volt, ennek oka nagyrésztben a szárazságban rejlett. Többször kellett a dohányt palántázni, ami a termelőkre nézve túlkiadást okozott. A legmagasabb hozam egy katasztrális holdon 6 és fél métermázsza, a legkisebb pedig 2.26 métermázsza volt. A legmagasabb körzeti beváltási díj métermázsánként 19.705 korona, a legkisebb pedig 10.800 korona volt. A gazdák általában nem voltak megelégedve a mult évi dohánytermés eredményével. Javasolja, hogy a dohánytermelési szakosztály kérelmezze a *dohányszállítási fuvardíjaknak megfelelő emelését és annak öt kilométernél kisebb távolságra való engedélyezését és a kövezetvámnak az eltörlését.* Több felszólaló hozzászólása után a javaslatot elfogadták. Végül alsó-eöri Farkas Géza tartott előadást egy nemzetközi dohánykiállítás és kísérletügyi kongresszus szükségességéről.

Dánia állattenyésztésének tanulságai.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület állategészségügyi szakosztálya az elmúlt héten ülést tartott. Az elnök megnyitva az ülést, fölkérte Steinecker Ferenc dr., miniszteri tanácsos, közgazdasági egyetemi tanárt, előadásának megtartására: *Dánia állattenyésztésének tanulságairól.* Az előadó tanulmányi tapasztalatai alapján beszámolt a Dániában látottakról. Statisztikai adatokkal bizonyította, hogy míg Magyarországon a szántóföldi, illetve a gabonával bevetett terület állandóan emelkedett és a legelő- és rétterület csökkent, addig Dániában a rendelkezésre álló területek ötvénhét százalékát használják rétnék és legelőnek. Ez az arány az állattenyésztés fejlődésében, helyzetében és minőségében is megnyilvánul. Ismertette azokat az okokat és tényezőket, amelyek Dániát az állattenyésztés terén magyá tetteék. Részletes alapos-sággal rámutatott arra, hogy mit tanulhatunk Dániától és melyek azok a tényezők, amelyek felhasználásával az ország állattenyésztését és tejgazdaságát fejleszthetjük és jövedelmezővé tehetjük.

Megváltási eljárás alá kerülő birtokok.

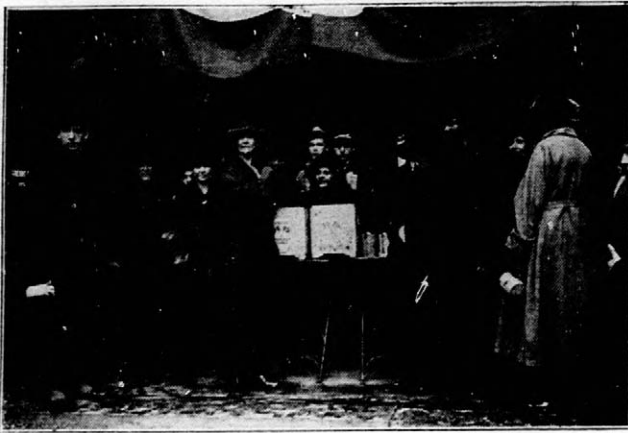
Az Országos Földbirtokrendező Bíróság legutóbb a következő birtokokra rendelt el megváltási eljárást: Pápa-kovács községnek — Esterházy Pál gróf-féle pápaugodi hitbizományára és a Pannonhalmi Szentbenedekrendi főapát-ság pápapakovácsi-i birtokára; Veszprém város tanácsának — a veszprémi püspökség birtokára; Tököl községnek — Malonyay tökölí kertészet r.-t., Burger Ármin, Révész Alfréd, Gráner Sándor és társai birtokára; Kisherend községnek — Montenuovó Alfréd herceg birtokára.

A magyar félvér lótenyésztés feladatai.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület lótenyésztési bizottsága az elmúlt héten Andrassy Sándor gróf elnöklete alatt látogatott ülést tartott. Az elnök megnyitó-jában azt ajánlotta, hogy a bizottság feliratban kérje a kormánytól a *szedertől állomások felállítását és a zügmének kiirtását.* Ezután Ráth József földbirtokos tartott előadást a magyar félvér lótenyésztés feladatairól. Rámutatott arra, hogy Magyarországon az angol félvér lótenyésztés fejlesztése és a magyar félvér lójelleg kitenyésztése feltétlenül szükséges. E cél elérésére félvértenyésztő egyleteket s ezek szövetségének alapítását kívánja, végül ő is hangsúlyozta a zügmének kiirtásának szükségességét és határozati javaslatot terjesztett be. A nagy tetszéssel fogadott előadás után többen szót hoztak az érdekes tárgyhöz, majd az elnök egyhangulag ki-mondotta az előadó javaslatának elfogadását és a megadott tervezet megbeszélésére és kidolgozására egy szűkebb bizottság kiküldetését javasolta.

Gazdasági előadás: Dömsödön és Újharlyánban.

Zsivánovits Béla, a Földbirtok Országos Egyesületének titkára, nagyszámú kisgazdahallgatóság előtt a dömsödi és újharlyáni gazdakörökben előadást tartott a gazdák szervezkedésének szükségességéről, továbbá az állattenyésztés és növénytermelés időszerei kérdéséről.

Horthy Miklós kormányzó
a diákok számára rendezett gyűjtésen.

Sok millió gyűlt össze a szegény főiskolai diákoknak. Két napig gyűjtöttek a pesti utcákon a nagy nyomorban sínylő magyar egyetemi ifjúságnak. A Magyar Asszonyok Szövetsége is segítségére sietett a magyar ifjúságnak a gyűjtés munkájában. A forgalmas sarkokon sátrakat ütöttek fel és ezeken a helyeken urnákba gyűjtöttek. Az Apponyi-téren felállított urna előtt szombaton délelőtt megjelent a kormányzó gépkocsija és a főméltságu asszony a gyűjtőhőgyeknek egymillió koronáról szóló csekkel nyújtott át. A keresztény magyar társadalom nagy megértéssel siet a nyomorgó diákok segítségére. Ma milliós, de még ezerkoronás adományok sem igen csurranhatnak az amúgy is nehéz életet élő középosztály zsebéből, annál több meghaló jelenet játszódtott le a gyűjtőperselyek körül. A gyűjtés eredménye több millió.

Lányi Ernő zeneszerző halála. A megszállott Szabadkán meghalt az elmúlt héten Lányi Ernő, a kiváló jelentőségű dal-szerző. Sok nótát írt, amelyek zenei megoldásukban is az elsők közé tartoznak. A nép száján forog szerzeményei közül a «Ne sírj, ne sírj Kossuth Lajos», az «Elmennék én, de nem tudom hova», «Semmi babám, semmi», «Minek a szöke énnékem». A daloskörök sokat köszönhetnek Lányi Ernőnek műsoruk gazdagítása és a szövegek hajlékonnyá tétele körül, de Lányi megáltozza helyét a nagy zenekar élén is. A hatvankétéves költőt nagy részvétellel temették el.

Kulturkiállítás Kiskörösön. Március 15-én délután nyílt meg Kiskörösön a Falu-Szövetségnek, Stefánia-Szövetségnek és a helyi intézményeknek **Petőfi Sándor emlékére rendezett népművelődési kiállítása.** Az állami polgári iskola hatalmas épületét szünnapig megtöltötte a nagyszámú közönség és a másfélszáz kiállító által bemutatott sok érdekes tárgy. Kiskörös népe nagynevű szülőltéjhez méltóan áldozott e kiállítással, gazdag és megkapó anyag által mutatta be a művelődés áldásait, a nép szorgalmának gyümölcseit, élni akarásunk biztató tanujleit. A kiállítás **vasárnap estig maradt nyitva** és a Petőfi szülőházához zarándoklók is sűrűn látogatják.

A spanyolok kastélyt vásároltak IV. Károly családjának. Két spanyol helység lakosai, a spanyol király és a főnemesség gyűjtést indítottak, amelynek eredményéből néhai IV. Károly király családjának **kastélyt** vásároltak. A királyi család legközelebb átköltözik új szállására.

Véres események játszódtak le Buer megszállott német városban. Buer megszállott német városban meggyilkoltak két francia tisztet eddig ismeretlen tettesek. Ez eset miatt a francia parancsnok szigorú hadiállapotot rendelt el a városban. Három német polgárember, aki a gyilkosság ügyét jött megvizsgálni, nem tudott a hadiállapot kihirdetéséről, náplamente után is az utcán tartózkodtak s a francia járdörök mindhármukat agyonlőtték. Több szemtanú azt állítja, hogy a francia tiszteket saját közlegényeik gyilkolták meg. A város parancsnoka ennek ellenére súlyos pénzbírságot vetett ki a városra. A két tisztet a legnagyobb pompával temették el, a három németet azonban — francia parancsra — a reggeli szürkületben, a legnagyobb csendben. A temetésen csak a legközelebbi hozzátartozók jelenhettek meg.

Eljegyzés. **Almási Balogh Elemér** és neje **Magurányi Olga** leányát, Edithet, eljegyezte **Kubányi Endre** dr. egyetemi tanársegéd, hibbei **Kubányi Endre** és alsószalóki **Kriváchy Emma** fia.

Labdarugóink győzelme Svájcban. A válogatott magyar labdarugó csapat olaszországi körúti után Svájcban játszott. A Lausanne-i mérkőzést fiaink 6:1 arányban megnyerték. A győzelem alkalmat adott a svájciaknak Magyarország ünneplésére.

Főlemelték a fővárosi napilapok árát. A fővárosi napilapok a papír, a nyomdai költségek és egyéb kiadások fokozódó emelkedésére való tekintettel egyöntetűen elhatározták, hogy példányaik árát főlemelik. Eszerint március hó 18-ától kezdve a napilapok hétköznapokon 30 koronába, április hó 1-től kezdve pedig a vasárnapi és ünnepnapok 40 koronába kerül. Az «Uj Barázda» példányai pedig 15 koronába, illetőleg ünnepnapon 20 koronába fognak kerülni. Természetesen az előfizetési árak is emelkedtek.

Ötven korona lesz a villamosjegy. A fővárosi villamosvasutak igazgatósága legutóbb elhatározta a **viteldíjak megdrágítását.** A tervezet szerint, amelyet a közlekedésügyi bizottság már elfogadott, a **rendes menet- és átszállójegy ötven korona,** az éjjeli menetjegy pedig **száz korona** lesz. Ezzel egyidejűleg emelkedni fog a **hetijegyek s a bérletjegyek** ára is. **Március 25-én léptetik életbe az új tarifát.**

«Csendélet» az oláh képviselőházban. A hirhedt alkotmányjavaslat miatt forrong most a bukaresti parlament. A Bratianu-kormány és liberális pártja épen **visszaéléseik támogatására akarják nyelbeutáni a törvénytervezetet** és ennek folytán a kamara két pártja formálisan **összeverekedett a legutóbbi ülésen.** A képviselők **tintatartókkal kezdtek a közelharcot,** majd a padokat törték össze és annak roncsaival ütlegették egymást. **A teremőrök tettleges föllépése** még inkább elmérgesítette a helyzetet. A kormányintézkedésre egymásután mintegy **háusz képviselőt hurcoltak ki,** aminek láttára az alelnök kijelentette, hogy «**undor és megvetés** érzelmei között» lemond állásáról. A gazda nélkül maradt képviselőház rendje erre pillanatok alatt teljesen felfordult és a különböző pártállású képviselők, szemtanúk állítása szerint, **mint részeg kocsisok támadtak egymásra, a földön hemperegtek, kiáltozva, egymást öklöztve.** A legérdekesebb a dologban az, hogy azoknak élén, akik a törvényjavaslat miatt felfordították az üléstermet, az ismert háborús izgató, **Filipescu** fia állott, aki kiváló példát mutatott képviselőtársainak a súlyos testi és becsületbeli sértésekben. Az oláh kamara hangulata természetesen átsapatt a parlament épületén és a tömegekre sem tévesztette el hatását. Azok, akik ismerik az állami viszonyokat, nem tartják kizártnak, hogy **Bratianu ellenségei forradalomra is képesek,** hogy a tervezet törvényerőre emelkedését minden erővel megakadályozzák.

Meghalt a montenegrói király özvegye. **Milena** montenegrói királyné, **Nikita** özvegye, **Cap d'Antibesben,** Olaszországban meghalt. Leánya, **Helena** olasz királyné, volt mellette utolsó perceiben. Az elhunyt királyné hetvenhatéves volt és két és fél évvel élte túl Nikitát, akihez 1860-ban ment nőül.

A cári család kincseit — amerikai temetőben keresik. Amerikában az a hír terjedt el, hogy a meggyilkolt orosz cári család ékszeri egy **Jones** nevű tengerész koporsójába kerültek. A koporsó állítólag **négymillió dollár értékű kincseit** rejt magában s csak természetes, hogy most mindenki erről beszél az újjvilágban. **A brooklyni hatóság** most végére fog járni a dolognak s **felnyitatta Jones tengerész koporsóját.** Jones Szibériában halt meg és holttemetőt úgy vitték haza Amerikába, hogy a koporsót nem nyitották fel. Amióta elterjedt a hír, hogy csontjai mellé rejtették el a cári kincseit, **Jones sírját állandóan őrzik.** Sokan azt hiszik hogy ha van ékszerfelte a koporsóban, csak **csempészesről lehet szó.**

Amikor a vihar vonatot borít fel. Egyik **amerikai** vasútvonal rendkívüli árokat szenvedett a legutolsó szélvihar folytán. Teljes sebességgel haladó tehervonat fordított fel az orkán. Ugyanilyen katasztrófális hatású forgószél dühöngött **Portsmouth** városában, ahol az iskola tetejét beszakította a vihar és ennek következtében **több gyermek meghalt, mások megsebesültek.**

Hármas gázmérgezés. A fővárosi Hunyadi-tér egyik házában a minap nyitva felejtették a gázcsapot a szolgálóleányok úgy, hogy **reggelre hármójuk közül az egyik, Bosanyi Juliska holtan maradt a konyhában.** A másik két leány, **Zeke Róza** és **Csesznyik Margit életveszélyes állapotban** kerültek kórházba.

Háromlábú borjú, nyolclábú nyúl. **Urszin András** felsőzsolcai gazdálkodó egyik tehene **háromlábú borjút** ellett. A borsodalmegyei gazdasági felügyelőség a **csodaállatot tanulmányozás céljából felküldi a budapesti állatorvosi főiskolának.** — **Máté Vendel,** igali lakos, a napokban **nyolclábú nyulat** lőtt. A nyúl tulajdonképpen két összenőtt nyúl volt egy fejvel. Ritka természeti csodának tartják.

Ára a Tisza. Szegedről jelentik, hogy a határban napok óta erősen megnövekedett a vadvíz. A Tisza, valamint a környékbeli tavak erősen megduzzadtak és állandó emelkedésben vannak. Ujszeged egyes részei és az egész szőregi határ víz alatt állanak. Ujszegeden sokhelyütt félméteres az utcákon a víz. Hasonlóképpen a Maros áradását jelentik Makóról. Itt a Maros vize nyolc utcát elöntött. Eddig tíz ház dőlt össze és mintegy nyolcvan-százra tehető az olyan házak száma, amelyeknek összedőlése várható. Szeged körül az alacsonyabb fekvésű földek mind víz alatt vannak és ezeken a helyeken az őszi vetés teljesen tönkrement. Erdély folyói ugyanígy mind áradnak. Bukarestben az árvíz nagy károkat okozott.

Betörő az ágy alatt. Nem mindennapi kalandja volt egy debreceni kereskedőnek, aki Budapesten járt s az egyik körüli szállóban szállt meg. Amikor éjfél tájt ágyba fektült, elalvás előtt szivarra gyújtott és olvasgatni kezdett. Közben nem vette észre, hogy a szivar tüzes hamuja a lepedőre hullott, amittől parázslani kezdett a derékalj. Az orrfacsaró szagra azonban mégis figyelmes lett és amikor a lepedőjére pillantott, azt látta, hogy az ágy alól egy rejtélyes kéz nyul fel és rátapad az égő derékaljra, hogy a tűz továbbterjedését megakadályozza. A kereskedő nyomban tisztában volt a helyzettel, tudta, hogy a rejtélyes kéz az ágy alatt meghuzódó rablóé, de nem kiáltozott, hanem úgy tett, mintha tovább olvasna. Aztán dűnyögni kezdett: «Igaz, elfelejtettem szólni a portásnak, hogy a reggeli vonathoz korán keltsen fel!» Nyugodtan kilépett az ágyból, kiment a szobából és kívülről kulcsra zárta az ajtót. Csak ezután kezdett segítségért kiabálni a ilyenmódon a szállóbeli tolvajt sikerült elfogni.

Összeütközés egyetemi hallgatók és rendőrök között. A március 15-iki ünnepség országos örömebe Budapesten kellemetlen összetűzés zaja vegyült. A Petőfi-téri ünnep után ugyanis egyetemi hallgatókból álló nagyobb csoport vonult fel s eközben tüntetett a liberális sajtó ellen és étette a keresztes újságokat. Az Erzsébet-körúton azonban a rendőrség szétoszlatta a tüntetőket és közülük többször karddal megsebesítettek. Másnap az Andrásy-úton történt meg a rendőrök túlságosan heves fellépése és itt már komoly sebesülések is estek. A kormány a legteljesebb szigorral indított nyomozást, amelynek igazságos befejezését a kormányzó őfelméltósága is sürgeti. Az egyetemi hallgatók elégtételt kérnek a sérelemért, de bízunk a belügyminiszteriumi vizsgálat pártatlanságában, amely remélhetőleg hamarosan eredményre is vezet.

Két és félmilliárdos havi fizetések Oroszországban. Az orosz népbiztosok tanácsa az első fizetési osztályba tartozó tisztviselők márciusi fizetését 2.600.000.000 szovjetrubelben állapította meg. A második fizetési osztályba tartozó tisztviselőké 2.350.000.000 és a harmadikba tartozóké 2.100.000.000 rubel. A tanács elhatározta, hogy a másfélmilliárdnál magasabb fizetésű munkásokra nagyobb adót fog kivetni, mint eddig.

Felszínre került egy víz alá jutott belga falu. Goudekerke belga tengerparti falut több évvel ezelőtt elöntötte a tenger s a falu eltűnt. Most a partnak ezen a részén mélyebbre visszahúzódott a víz s a falu romjai ismét előtűnedeznek. Látszanak a házak vasgerendái s más súlyosabb tárgyak, amit a víz nem mosott el s nem vitt magával. Belgiumban nem újság a partmenti falvak eltűnése és felszínre kerülése. A tenger ugyanis ezen a vidéken annyira szeszélyes s annyira változik a part formája, hogy igen gyakori a közelfekvő területek víz alá jutása. Még az erős gátak sem nyújtanak kellő védelmet a tenger hatalma ellen.

A világ legöregebb fája. Jeruzsálem környéken olajfákat mutogatnak, amelyek még Krisztus idejéből valók. Ezek azonban valóságos csemeték ahhoz a tölgyfához képest, amely a kisázsiai Cos-szigeten van s amelyről egy német tudós kimutatta, hogy 2900 éves. Tudományos vizsgálódásai a fa kérge és gyűrűin arra az eredményre vezettek, hogy a fa Krisztus előtt több százszázaddal már megvolt. A hagyomány szerint Hippokratész görög bölcselő, aki Cos-szigetén született, a fa árnyas lombjai alatt sokszor oktatta tanítványait. A fa törzsének alsó területe kilenc méter s ma is hatalmas ágak vannak rajta.

Néhány percnyi püffölésért közel három milliárd korona jutalom. Dempseyt, a boxolás amerikai világbajnokát, három mérkőzésre szerződötték le. Az elsőt Willssel, a másodikat Beckettel s a harmadikat Willarddal kell lejátszania. A legutóbbi a volt világbajnok, akit Dempsey 1919 július 4-én ütött el a világbajnokságtól. Dempsey a három mérkőzésért összesen kilencszázötvenezer dollárt, tehát a mi pénzünk szerint két és háromnegyed milliárd koronát kap.

Szerkesztői üzenetek.

B. A. Nagykálló. A beküldött számrejtvény jó. — **K. I. Zengővárkony.** A beküldött rejtvények jók. Közülük az egyik mai számunkban helyet foglal. — **A házunk előtt mennek el a huszárok, Vilmos császár** stb. című rejtvények beküldőjének neve elkallódott. Kérjük küldje be címét. Egyébként a rejtvények között akad jó is. — **V. V. Bicsérd.** A képrejtvény jó, a betűrejtvény is. — **Ifj. B. A. Turkeve.** Több jó van köztük. — **B. A. Kovácsvágás.** Több jó rejtvényt küldött. — **N. I. Solt.** A rejtvény mondata nem helyes, válasszon mást. — **J. I. Somogyiád.** Valamelyiket közöljük. — **Ifj. O. I. Tiszaderzs.** A rejtvények között több jó van, türelmet kérünk annyival is inkább, mert öntől már többször közöltünk rejtvényt. — **M. I. J. Sárretudvari.** Mindkettő jó. — **M. I. Somogyvár.** «A kassai dómon» stb. jó; «Vezércsillag» jó. — **K. S. Tolnanémedi.** Versei nem közölhetők. — **Ifj. K. S. Dáka.** Jók. Ha volna olyan, amelyek egy esztendeje áll, csupán azért van így, mert nagyon sok rejtvényünk van és kevés terünk arra, hogy közöljünk. — **V. L. Bessenyőtelek.** Az első képrejtvény nagyon hosszú, a második is. Azonkívül ismert dalok sorai nem alkalmasak rejtvénykészítésre, mert a kezdőszavakról mindenki könnyen kitalálhatja a többi. Valami más mondatot tessék választani rejtvénykészítés céljaira. — **F. I. Magyaróvár.** Beküldött cikkét átadtuk lapunk mezőgazdasági rovatvezetőjének átolvasás végett. A levélben foglalt kérdésre nézve levélben válaszoltunk. — **K. M. Gyékényes.** Akad köztük több jó. — **T. I. Hajdusámsón.** Ezt a mondatot mindenki ismeri, csak az első szót fejtsé meg, a többi utána mondja. Tessék mást választani. — **P. I. Vasvár.** A számrejtvény jó. — **F. M. Hajdusámsón.** Jó. — **T. A. Jászszentlászló.** Jók. — **M. I. Nagy-Pall.** Van köztük több jó. — **P. E. A.** A betűrejtvény jó. — **P. R. Czegléd.** Több jó van köztük. — **H. D. Pusztaszenttamás.** A beküldött közlemények közül az elsőt közöljük, ha bővebb részleteket kapunk róla. A második helyi jelentőségénél fogva nem alkalmas közlésre.

TRÉFÁK

Esküvőn.

— Hallotta, tegnap a templomban az oltártól a menyasszonyt egy rendőr vezette el?
— Ejha! Ugyan miért?
— Mert ő volt a vőlegény!

A korcsmában.

Harangozó: Bizony én már húsz éve húzom a harangot, de meg is lehet ám a hangjáról állapítani, hogy én húzom! A multkor a kántor úr harangozott és én rögtön észrevettem, hogy nem én vagyok!

Eljárt a szája.

A titkár: A főnök úr ugyan most nem fogad, de bejelentem, mert szép fiatal hölgyekkel kivétel szokott tenni.

A látogató: Úgy? Akkor kérem, jelentsen be, mondja, hogy a felesége van itt!

A siber és az alkalmi költő.

A lipótvárosi a költőhöz: Kérem, csináljon nekem egy felkötött verset, amellyel az estélyen megjelenő vendégeimet fogom üdvözölni!

A költő: Kérem! Csinálok majd öt-lábás jambusokban egy verset!

A lipótvárosi: Vegyen csak nyugodtan még egypár lábat, azokat is megfizetem!

Új feladat.

— Kíméletesen adta tudtára Fricinek, hogy a felesége megszökött?

— Igen! Csakhogy az asszony közben visszajött... Hogy fogjuk ezt kíméletesen tudatni szegény fiúval?

Gyermekész.

— Micikém, váltottál harisnyát?

— Igen, mamuka, amelyik a jobblábamon volt, a balra húztam, amelyik meg a balon volt, a jobbra.

A BARÁTSÁG SZIGETE

REGÉNY: IRTA + TURCHÁNYI ISTVÁN + +

(4. folytatás.)

Vásárhelyi némán hallgatta a csendes, tompa szavakat, melyeknek mindegyike régtől érzett fájó igazságot tárt a fiatal magyar tudós elé. Elnézte a gnómszerű sárga emberkét, aki alig volt tőle két lépésnyire, a karjával is elérhette volna, s mégis egészen más világban él, mint ő. Valamennyien abban a világban élünk, amelyet a lelkünk magába zár s nem szakadhatunk ki belőle, mint ahogy nem léphetünk ki a föld légköréből. Tudta, érezte ezt Vásárhelyi s ahogy bámulatlán nézte a japán nyugodt arcvonásait, amelyeken most is ott ült az a mozdulatlan mosolygás, mely oly rejtélyessé tette egész lényét, — szomorúságot érzett és fájdalom nyílt a szívébe. Mennyi élettudást kell tanulniok ezektől a kis sárga emberektől, akik a fantasztikusnak és exotikusnak gondolt Kelet legkeletibb részén élnek s mégis európaiasabb gondolkozásuak, mint a maga népe, az Európa közepébe ékelődött magyarság!

Felkelt, elköszönt s a kabinjába ment. Sokáig kábultnak érezte arcát, pihennie kellett, hogy megtisztuljon a feje.

Az ötödik nap az Excelsior maga mögött hagyta a Norfolk szigetek sötét sziklafalait s egyenes irányban haladt a Fidzsi szigetek felé. A terv az volt, hogy a Fidzsi sziget-csoport székhelyén, a Viti-Leon szigeten fekvő Suva kikötőjében megpihen az Excelsior és negyvennyolc órai olt-tartózkodás után ismét megindul a tulajdonképeni utra: a Fidzsi és Tonga szigetek között elszórt szigetvilág időjárásai és tengerrai viszonyainak tudományos felkutatására. Így tervezték s nem így lett: Isten másképp végzett.

A hetedik nap reggelén sárgaszínt öltött az addig ragyogóan kék víztükör. Lomha hullámzásba csapott a sima vízszivatar, az ég elborult s egyszerre heves szél kerekedett, mely ijesztő sivitással zugott el az árbóc kötelei között. Buke kapitány sietve vonatta be a vitorlákat s minden ingó tárgyat vastag láncokkal szilárdított meg a fedélzeten. Csakhamar megereedt az eső s mintha dézsából öntötték volna, valóságos vízzuhatagok omlottak a hajóra. Az expedíció tagjai hamar megkapják a tengeri betegségét. Sápadtan hevertek szűk kabinjuk ágyán, némán túrték kinaikat, csak Joubin, a máskor oly eleven francia nyögdecselet keservesen. Oda-kinn a fedélzeten nagy sürgés-forgás volt a matrózok között. A vén kapitány az ömlő esőben rég kialudt pipáját szotytyongatva futkosott fel

s alá a parancsnoki hídon és ordítva osztogatta parancsait. Isten csodája volt, hogy bírta oly sokáig, késő éjszakáig fennmaradt s csak akkor engedte át helyét a másodkapitánynak, hogy ő is lepihenessen egy keveset. Közben még beszólt a tudósokhoz.

— Ez oszt a tánc! dörögte, kirázva pipájából az átázott hamut. — Azt sem tudni, merre kóborog az Excelsior, a vihar meg kivágta az utjából, mint a pelyhet. De ni csak! — kérdezte álmélkodva — a magyarországi fiatalembert nem látom sehol.

Vásárhelyi Pál kinn volt a fedélzeten. Hogy szabadon dolgozhasson, odakötözte magát az árbóchoz és kimeresztett szemmel figyelte a Richard-féle anemometert, mely a szél sebességét mutatta meg. Egyedül ő volt olyan állapotban, hogy megfigyeléseket eszközöljön s betegen is kiállt a viharba és félelem nélkül végezte kötelességét. Amint az öreg kapitány meghallotta ezt, kisetett hozzá. Nagynehezen odabotorkált a fiatal tudóshoz és megszólította:

— Ezt már becslöm! Mister Vazarheli olyan derék, akár egy tengerész, nem ijed meg egy kis széltől. — A műszermást mutat — kiáltotta vissza Vásárhelyi — most, noha csaknem egymás mellett állottak, kiáltani kellett a viharban, hogy megértsék egymás szavát — Nézze, kapitány...

Buke megnézte a műszert s elkomorlyodott. — A vas-macsáját! — kiáltotta aztán — ez már csakugyan valami! Nem gyerekjáték!

Négy napig tombolt a rettenetes erejű vihar s a napalok alig voltak világosabbak, mint az éjszakák. Két matrózt lesodortak a hullámok a fedélzetről, kiáltani sem volt idejük, nyom nélkül veszték el a felbőszült tengerben.

Csikorgott, ropogott az egész hajó, mintha eresztékei nem bírták volna a szüntelen ostromot, a legénység kimerült s megfogyatkozott, mert néhányat a fedélzeten keresztül-kasul vont láncokhoz vágott a hajóra felcsapódó hullámok iszonyú ereje. Ezeket a hajófenékre szállították, a többi pedig óráról-órára fogyó erővel végezte emberfeletti munkáját. S még semmi jel sem mutatkozott, melyből a vihar szűnését vagy csökkenését lehetett volna jósolni. Az irtózatosszél papirosként sodorta magával az Excelsiort s a rajta levők minden pillanatban elkészültek arra, hogy valamilyen zátonyra, vagy sziklára csapja s akkor

... Mister Vazarheli olyan derék, akár egy tengerész!

Isten legyen irgalmas mindnyájukhoz! — pillanatok alatt széthull az egész alkotmány.

Az ötödik éjszaka hirtelen óriási rázkódtatást éreztek. A hajótest megroppant, minden ízében recsegett-ropogott s már-már úgy hitték, szétfoszlik. Alulról rémes ordítás hallatszott fel:

— Léket kaptunk!

Mindnyájan lefutottak a fenékre. Gyermekefjainagságú nyíláson ömlött be a víz s a hajófenék rémesen verte vissza csobogását. Az öreg Bruke nem vesztette el a fejét. Ezekben a pillanatokban igazán csodálatos férfiassággal és

bátorsággal viselkedett, megindította a szivattyukat s parancsot adott a lék betömésére. Hosszú, órákig tartó keserves munka után végre sikerült eltávolítani a mohó hullámok elől a lyukat s akkor már érezni lehetett, hogy az Excelsior — noha erősen ingott — megállott, megfeneklett.

Az öreg Bruke pipára gyújtott.

— Ha csak valami közbe nem jön, rendben vagyunk — mondta csendesen — most már csak az a kérdés, kibírják-e az Excel-ior bordái addig, amíg a vihar lecsendesedik?

— S azután? — kérdezte Joubin.

(FOLYTATJUK.)

Hegedű, klarinét, teljes zenekari felszerelés, községi dob, kürt, harmonika, ocarina, zongora, gramfon és lemezek a legolcsóbb árban:

STERNBERG HANGSZERGYAR
VII., Rákóczi-út 60. (Zenepalota.) Árjegyzéket bérmentve.

**CSALÁDI-ISKOLAI-
SZÍNHÁZI MOZIT
AKAR?-IRJON!**
HATSCHÉK FARKAS HOZ BPEST.
IV. KÁROLY-KÖRUT 26.

Ha ingatlant venni vagy eladni óhajt, forduljon bizalommal hozzám: minden előleg nélkül, szorosan a megállapított jutalékért életri a leggyorsabb lebonyolítást
KISS LAJOS, Budapest, IX., Lónyai-u. 19.

KERÉKPÁROKAT
ujakat, megrendelés szerint készít összes alkatrészeket, gummit raktáron tart és varrógépek javítását jutányos árban vállalja
SZŐCS JÁNOS
Budapest, VIII. ker., Baross-utca 17. sz.

Szakorvos rendelő vér- és nemibetegek részére. Ezüst salvarsan-oltás!
Rendelés egész nap.
VII., Rákóczi-út 32., I. em. 1. (Rókussal szemben.)

DRÓTKERITÉS
legjobb minőségben, legolcsóbban
RENNER ES HAMVAI
sodronyfonat- és szitaárkésztőknekél
Budapest, VIII., Köztemető-út 3. szám.
Baross-tér sarok Keleti pályaudvar köze ében

KERÉKPÁR ALKATRÉSZEKET
friss külső-helső gumikat, láncok, pedálok nagyban gyári árban
LÁNG J. és FIA
Budapest, József körút 41. sz.
Árjegyzék ingyen.

Hungária-drótfonatok
a legolcsóbbak és legtekélyesebbek

Egyedüli gyártója:
Haidekker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rozsdásodás ellen kétszer kátrányozott tuskés-sodrony kilója 300 korona.

Haidekker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára
Budapest, VIII. ker., Üllői-út 48/27. szám.
Árjegyzék ingyen és bérmentve!
Rozsdásodás ellen kétszer kátrányozott tuskés-sodrony kilója 300 korona.

SZÖVETKEZETEK FIGYELMÉBE!

Elsőrendű színbőrből készült férfi-, női-, gyermekcipők, box-, sevro- és zsíros-bőrből a legjutányosabb napi árakon szerezhetők be a

„HANGYA“ CIPŐOSZTÁLYÁNÁL.

Munkáscipők nagy választékban.

Dr. Héray Andor

«Országos Földbirtokrendező Biróság» által engedélyezett ingatlanforgalmi vállalata.
Budapest, IX., Rákos-utca 11., földszint 1.

Brilliansokat, gyöngyöket, régiségeket bárkinél drágábban vesz:
Szekely Emil Király 51. Tel.: Józ. 105-35. utca. (Teréz-templ. m.)

A „HANGYA“ szövetkezet tagjai megbízható jóminőségű árút a legelőnyösebb árban

vásárolhatnak a

„HANGYA“

vidéki szövetkezetekben.

KAPHATÓK:

vászon, karton, kanavász, zephir, szövet, kész férfi- és női ruha, kendő, harisnya, cérna, pamut, szabókellékek, cipő, csizma, valamint mindennemű rövid-, kézmű-, 4 konfekció-, cipő- és díszműárúk.

Permetezőket

(Vermorel-rendszer)
kifogástalan minőségben legjutányosabban szállít

NAGY IGNÁC

Budapest, VII. ker., Károly-körút 9. szám.
Telefon: József 115—15.

Pálinkafőző- és mosóüstök vörösrézből. RÉZGÁLIC — RAFFIA — RÉZKÉNPOR szab. Balaton-, Turul- és Vermorel-rendszer
szőlőpermetezők szénkéngézők, háti és egykezes kénporozógépek a legolcsóbb gyáriáron beszerezhetők
SZONTÁGH PÁL rézárúgyár (Céglőnök Terényi Samu) Budapest, IX., Üllői-út 19. sz.

Ekék, ekealkatrészek, boronák, kapálóekék, fűkaszálók,

marokrakó és kévektető aratógépek, lógereblyék, kézi-járgányosok, motoros- és gőzcséplőkészletek, szecskavágók, répavágók, darálók, morzsolók s minden egyéb gazdasági gép és szerszám

„HANGYA“ mezőgazdasági géposztályánál szerezhetők be legjutányosabban.

HARANGOKAT

tiszta harangérből pontos hangolással leggyorsabban önt és szállít az Országos Harangszakértői Bizottság felügyelete mellett a

Harangművek r.-t.
„Ecclesia“ alapítása
Budapest, IV., Irányi-u. 27.